

**"HERENHUIZEN SPLITS EN FLATS GESCHIKT MAKEN
VOOR GROEPSWONEN"**

Sociologe Landbouw-
universiteit Wageningen
en hoogleraar
emancipatievraag-
stukken Rijksuniversiteit
Groningen

"Wat mij opvalt in de volkshuisvesting, is dat er zo weinig op de behoefte vooruit wordt gelopen. Je kunt wel zeggen dat je voor de markt moet bouwen, maar alle individuele wensen samen kunnen toch moeilijk vervuld worden. Of willen we soms zover gaan, dat we uiteindelijk tien miljoen woningen hebben en iemand vervolgens nog blijft vragen om een groter huis?! Samenlevingsdoelen horen nadrukkelijk in beeld te zijn. Bescherming van milieu en ruimte, aandacht voor de onderlinge zorg, het tegengaan van eenzaamheid en onveiligheid: dat zijn randvoorwaarden voor de manier waarop we in een moderne verzorgingsstaat kunnen wonen en leven.

Individualisering en solidarisering gaan wat dat betreft hand in hand. Want juist waar steeds minder mensen in gezinsverband leven, neemt de behoefte aan andere solidaire netwerken toe. En hoewel we de fase van de vaak wat geforceerde communevorming voorbij zijn, valt er wel degelijk een behoefte te onderkennen aan vormen van groepswonen. Er zouden meer woonvormen moeten zijn waarin evenwicht bestaat tussen gezamenlijkheid en privacy. Waarom bouwen we geen vierkamerwoningen met allemaal even grote kamers die elk een eigen kook-unit en wastafel hebben?

Onderzoek onderstreept, dat 55-plussers en 30-minners een groeiende voorkeur hebben voor vormen van groepswonen of centraal wonen. Maar mensen vragen niet om iets wat ze niet aangeboden wordt, dus dan wordt de feitelijke vraag niet duidelijk. In de Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting heb ik gezien hoe traag de aanpassing aan vergrijzing en gezinsverdunding verloopt. Splits maar herenhuizen en biedt ze in appartementen te huur aan, met gezamenlijke voorzieningen. Op die manier kun je ook leegstaande kantoren en ziekenhuizen een op de toekomst gerichte woonfunctie geven. Dat zijn manieren om als corporatie creatief gebruik te maken van je positie als sociale ondernemer. En als zulke oplossingen exploitatieproblemen oproepen, dan zouden corporaties subsidie moeten krijgen voor dit soort plannen, die voor de samenleving belangrijk zijn.

Mijn 'Huis van de Toekomst' is niet alleen maar volgestouwd met elektronische apparatuur, maar gaat in de eerste plaats uit van de zingeving die mensen door hun huis aan hun leven kunnen geven. De plek waar je woont moet iets van jezelf kunnen zijn en je een plaats geven in je onmiddellijke omgeving. Denk eens aan de mogelijkheid om in flats een middenverdieping te verbouwen voor algemeen gebruik. Daar kun je dan logeerkamers, hobbyruimten, wasserettes en bijvoorbeeld hoogwaardige kookvoorzieningen herbergen. In je eigen flatwoning houd je zo meer effectieve woonruimte over, terwijl de kans op ontmoeting met andere bewoners toeneemt. De anonimiteit neemt dan af. En door zo'n gezamenlijke wasserette is er veel minder huishoudelijke apparatuur nodig en dat is beter voor het milieu. Het was bespottelijk dat minister Alders werd weggehoond toen hij opmerkte, dat het efficiënter is om je wasmachine met je burens te delen.

Politici en andere beslissers in de volkshuisvesting hebben juist de taak om zo'n moreel appel aan de samenleving te doen. Het zou de tragiek van de democratie zijn als zij burgers niet meer het algemeen belang voorhouden. De overheid zegt toch ook waarom we maar 120 kilometer per uur moeten rijden? Bovendien is er best een voedingsbodem om de samenleving te wijzen op ons woongedrag, want dezelfde samenleving laat ook steeds merken dat men niet opnieuw landschap wil opofferen aan woningbouw."

